

Faktaark. Flere skal have mulighed for sporskifte

Forslag

FH foreslår,

- En ny sporskifteordning til lønmodtagere, der har haft mange år på arbejdsmarkedet, eller som oplever begrænsninger i deres arbejdsevne efter sygdom eller nedslidning. Ordningen skal bidrage til, at man med den nødvendige økonomiske støtte kan skifte spor og tage ny uddannelse indenfor områder, hvor der er gode jobmuligheder fx inden for grøn omstilling eller udvalgte velfærdsområder.
- Med retten til sporskifte skal lønmodtagerne sikres en markant forhøjet ydelse i stedet for SU eller SVU (voksenuddannelsesstøtte).
- Ordningen skal indeholde to indgange – inspireret af de tidlige tilbagetrækningsordninger:
- **Ret til sporskifte:** Retten målrettes lønmodtagere, der har været på arbejdsmarkedet i en længere årrække, når de fylder 45 år. For at sikre, at et sporskifte ikke sker for tæt på pensionsalderen, foreslås det, at retten bortfalder, inden man fylder 60 år.
- **Sporskifte med visitationsordning:** I tillæg til retten skal lønmodtagere med nedsat arbejdsevne og langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet kunne blive visiteret til et sporskifte – med ekstra støtte og vejledning fra kommunen eller a-kassen. Med inspiration fra seniorpensionsordningen.

Der afsættes en økonomisk ramme på samlet 1,5 mia. kr. årligt. Indfaset gradvist fra 2026.

Baggrund/udfordringsbilledet

- Hvis en fortsat stigning i pensionsalderen skal være realistisk, kræver det, at opkvalificering og sporskifte opprioriteres væsentligt. Politikerne gav med Velfærdsaftalen i 2006 håndslag på at prioritere det højt, men indfrie det ikke.
- Hver ottende ufaglærte over 45 år oplever ofte eller altid at være begrænset i deres arbejde på grund af smerter. Det gælder for hver tiende faglærte¹. Men på tværs af uddannelser kan lønmodtagere komme i en situation, hvor der er begrænsede udsigter til at blive i det nuværende fag og job på grund af fysiske eller psykiske begrænsninger.
- Ordningen kan bidrage til, at færre gør brug af de tidlige tilbagetrækningsordninger eller bliver nødt til at overgå til ressourceforløb og søge førtidspension.
- I dag er uddannelsessystemet bygget op efter, at man tager uddannelse i de yngre år, og de offentlige investeringer i efter- og videreuddannelse senere i arbejdslivet er for små.
- Samtidig er økonomien for den enkelte – og fx udsigten til SU som indtægt – ofte en barriere, som i praksis gør det vanskeligt for almindelige lønmodtagere at efter- og videreuddanne sig. Det gælder også omskoling til personer, som fortsat er i beskæftigelse, men som er nedslidte, oplever sygdom eller har nedsat arbejdsevne i nuværende job.

¹ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af NOA-L 2023 og Danmarks Statistik